

Gradska Galerija Bihać

SULEJMAN KEMO HALAVAĆ

od 23. 2. do 15. 3. 2012.

Gradska Galerija Bihać

Povodom Dana grada Bihaća

Sulejman Kemo Halavać

RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA

od 23. 2. do 15. 3. 2012.

Historiju bihaćkog slikarstva, koju u punom smislu riječi i kontinuirano možemo pratiti tek nepuno stoljeće, iznijela je nekolicina umjetnika, mahom likovnih pedagoga, koji su bili snažni individualci i koji su svojim naporima omogućili da se nadoknade historijski propusti te da se stvore današnje prilike likovnog života u Bihaću. Jedan od njih je Sulejman Kemo Halavać, rođen 1943. godine u prigradskom naselju Pokoj. Već kao učenik Učiteljske škole u Bihaću pokazuje kreativnost i urođen smisao za likovnu umjetnost. Završio je Pedagošku akademiju u Splitu, odsjek Likovna umjetnost, nakon čega se zapošljava kao nastavnik u osnovnoj školi u rodnom Pokoju, gdje radi do smrti 1995. godine.

Ono što prvo pada u oči pri susretu sa Halavaćevim djelima su lakoća i spontanost kojom su nastala. Rezultat tog slikanja „u dahu“ su djela nabijena snažnom i iskrenom emocijom. Halavać je bio ona vrsta umjetnika koji najviše uživa u samom procesu rada i nastanka djela, dok bi gotove slike najčešće poklanjao, skoro ne mareći za njihovu daljnju sudbinu, što uveliko otežava utvrđivanje stvarnog stanja njegovog opusa.

Slikao je pejzaže, mrtve prirode, portrete, razne žanr scene, najčešće u ulju, tradicionalističkim pristupom, bez težnje da eksperimentiše i da bude u toku sa savremenim likovnim stremljenjima, što je karakteristično za tadašnje stvaraoce bihaćkog likovnog mikrokosmosa.

Bio je naročito vješt crtač, tonski registar mu je većinom sačinjen od prigušenih tonova sa dominacijom okera i zelenih, dok je faktura uvijek bliža lazurnijem nanosu boje.

Svoj rodni Pokoj, smješten na glavicama nizvodno od Bihaća, na mjestu gdje Una krivuda, široka i mirna, poput ravničarske rijeke, slikao je sa oduševljenjem bezbroj puta od prvih likovnih pokušaja pa do smrti. Uradio je i niz uspješnih veduta Bihaća sa Unom i prepoznatljivom siluetom grada. Također, među Halavaćeva značajnija pejzažna rješenja ubrajaju se i

platna velikih formata sa motivom vodenica na Uni. Kada slika prirodu, ne zanima ga detalj niti minucioznost, već forme pejzaža gradi širim i slobodnijim potezima sa akcentom na boji.

Naročito zanimljiv dio Halavaćevog opusa su mrtve prirode sa soframa, ponjavama, preslicama, starim posuđem i raznim alatkama tipičnim za starobosanski način života, kojima dominira jedna „milletovska“ atmosfera, a koja, opet, svoje korijene vuče iz poslijeratnog odrastanja i života u Pokoju. Rijetko kad na ovom podneblju susrećemo mrtve prirode kao što su „Sofra“ ili „Ognjište“ koje tako snažno govore o jednom vremenu i načinu života.

Halavać je bio vrhunski portretist. Još na najranijim portretima, kao što je „Portret Safeta Zulića“ iz 1965. godine, pokazuje izuzetnu sposobnost za karakterizaciju lika. Sa neviđenom lakoćom je portretisao bilo u crtežu, bilo u akvarelu ili ulju. Jednom prilikom 1973. godine je u dva dana običnim flomasterom izradio tridesetak vrlo uspješnih portreta Biščana koji su posjećivali prostorije tadašnje Općinske zajednice kulture. „Autoportret“ ili „Portret Ahmeta Halavaća“ su među njegovim najboljim i najzrelijim portretnim ostvarenjima, i ove slike dokazuju da se radi o umjetniku nesvakidašnjih stvaralačkih mogućnosti.

Koliko je njegova umjetnost bila poetična i prožeta životnim iskustvom govori jedna slika koja se umnogome razlikuje od ostalih. To je ulje „Dženaza“ koju je uradio 1973. godine nakon proživljene porodične tragedije, gubitka djeteta, na kojoj je prikazao svoju bol.

Ostao je zapamćen i kao najveći boem među bihaćkim likovnjacima toga doba, dosta vremena je provodio u kafanama i dio te atmosfere je prenio na slici „Kod kuma Ilje“ iz 1973. godine.

Halavać je slikao upravo onako kako je i živio, strastveno i iskreno. Ponekad bi ga takav stav omeo, pa bi mu neka djela djelovala nedovršeno, međutim, u većini slučajeva znao je iskoristiti upravo tu strastvenost i spontanost da bi došao do željenih ostvarenja.

Adnan Dupanović

Vrijeme je kao more, čas bonaca u kojoj se nebo ogleda, čas tmurno i nemirno. Život je lađa što na obali čeka pogodan trenutak da se otisne. Kemo je u svojoj lađi sa veslom u ruci čekao i onda zaveslao. U lađi ništa ne bijaše osim nešto platna, malo papira, običnih olovaka i po jedan komplet vodenih i uljanih boja. Odmah je znao i kuda će i kako će.

Jedno vrijeme lađa se ljuškala ispred OŠ u Pokoju, a onda ju je privezao pred ulazom Gimnazije "Moša Pijade" u svom Bihaću, gdje završava prvi razred. Već tada u njegovim crtankama i blokovima mogao se nazrijeti njegov raskošni talent. Kauboji i Indijanci "jurili" su na sve strane, a strijele i meci "cijepali" na jedvite jade kupljene teke i blokove. Hem rezil od profesora, hem od roditelja.

Prvi nemirni vjetrovi i surova realnost gurnuše ga u Učiteljsku školu, jer trebalo je imati zvanje da bi se živjelo i preživjelo. Kad mu je uručena diploma učitelja, zaveslao je prema rodnom Pokoju, gdje se rađaju njegovi prvi umjetnički radovi. Počeo je portretirati radne kolege, a onda se sve češće penjao na Pokojske Majne. Dok je zatezao platna, čudesna panorama Pokoja, omotana nebeskoplavom Unom, podizala se i razmještala po njima.

Kad su mu vlastite slike šapnule da za izuzetne radove nije dovoljan talent, Kemo se lađom i razapetim jedrima uputio prema Splitu, gdje na Likovnoj akademiji upoznaje sebe i svoje mogućnosti. Nakon završetka Akademije, lađa je do kraja slikarevog života ostala privezana u Pokoju. Privezana, ali ponekad nemirna, jer nema mirnog života.

Rano, veoma rano prigrlio je prirodu i priroda njega. Svim svojim bićem harmonizirao se s njom, više nego sa samim sobom. Kao i svi istinski umjetnici, na svoj način shvata slobodu. Ne priznaje limite. On ima karakter boema. Neće kroz život utabanim stazama. Šikare ispred sebe krči dobrotom koja je za korak-dva ispred njega. I poroci, oni ljudski, oni što najčešće napadaju slikare-boeme, znali su kad se Dobroti treba i pokloniti i ukloniti.

Suviše rano, čak prerano, kad je mogao još mnogo uraditi, naišla je oluja. Lađa nije izdržala silovitim naletima vjetra. Prevrnula se i odnijela slikara sa sobom.

Niko ne zna, pa ni sam Kemo, koliki je njegov stvaralački opus, ali se zna da je najveći broj svojih slika podijelio.

Život čovjeka je prazan i može izgledati kao iluzija ako čovjek iza sebe ništa nije ostavio. A naš Kemo, osim što ostavi neizbrisive slikarske tragove, ostavi i nešto mnogo vrednije: vaspitanu djecu, duboka sjećanja i mnoge prijatelje.

Moram te zato, prijatelju, nešto pitati:

Znaš li koliku si prazninu u meni ostavio?

Znaš li kako je riječnom koritu bez vode?

Znaš li kako je drvetu bez lista?

Znaš li kako je suzi na trepavici što drhti?

Koliki joj je bol, al' ipak blista?!

Safet Zulić

Pokoj, ulje na platnu, 35x48cm, bez sign, 1964. godina, vl. Vaso Bukarica

Pokoj, ulje na lesonitu, 46x71cm, sign DDU POKOJ H.S., 1966. godina, vl. Vaso Bukarica

Pokoj, ulje na platnu, 70x103cm, sign DLU HS Pokoj 71, 1971. godina, vl. Zajko Sitnić

Pokoj, ulje na platnu, 73x107cm, sign DDU, nije datirana, vl. Idriz Zulić

Bihać, ulje na platnu, 61x100cm, sign DDU S. Halavać K. 94, 1994. godina, vlasnik Centar pošta Bihać

Bihać, ulje na platnu, 64x105cm, sign DDU Halavać S., vl. Aziz Sulejmanović

Sokak, ulje na platnu, 40x59cm, sign DLU S. Halavać 78, 1978. godina, vl. Smail Čeliković

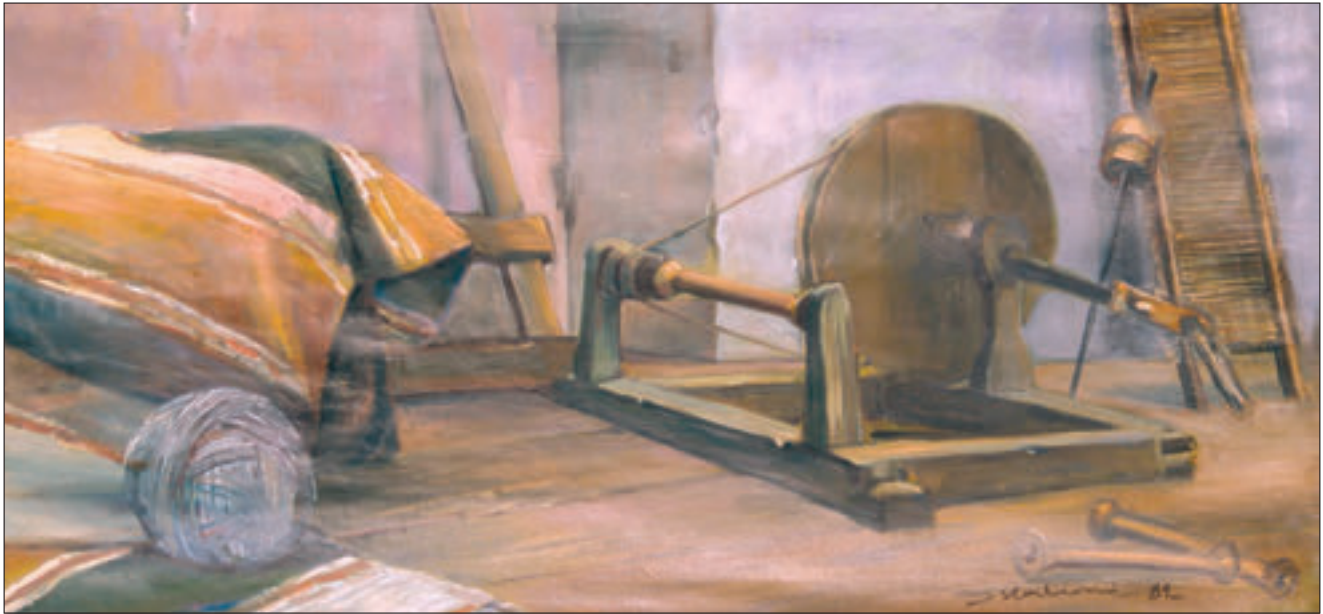
Vodenice na Uni, ulje na platnu, 130x199cm, bez sign, 1985. godina, vl. Latifa Mušić

Ašik na pojilištu, ulje na platnu, 40x59cm, sign DDU S. Halavać 78, 1978. godina, vl. Smail Ćeliković

Lađa, ulje na platnu, 50x70cm, sign DDU S. Halavać 91, 1991. godina, vl. Safet Zulić

Mrtva priroda, ulje na platnu, 51x112cm, sign DDU S. Halavać 81, 1981, godina, vl. Bekir Tatlić

Sofra, ulje na platnu, 65x100cm, sign DDU Halavać Sulejman 9.II 1978, 1978. godina, vlasnik Smail Čeliković

Ognjište, ulje na platnu, 60x80cm, sign DDU S. Halavać 82, 1982. godina, vl. Smail Čeliković

Portret Safeta Zulića, ulje na platnu, 48x38cm, sign DDU S. Halavać 65, 1965. godina, vlasnik Safet Zulić

Portret Ahmeta Halavaća, ulje na šperploči, 74x53cm, sign DLU S. Halavać 71, 1971. godina, vl. Nermin Delić

Portret Omera Džambegovića-Šnajdera,
crtež flomaster, 34x24cm, sign DDU S. Halavać 73,
1973. godina, vl. Muhamed Delić

Portret Omera Džambegovića-Šnajdera,
crtež flomaster, 34x24cm, sign DDU S. Halavać 73,
1973. godina, vl. Muhamed Delić

Portret Juse Beganovića-Dajdže, crtež flomaster, 32x22cm,
sign DDU S. Halavać 73, 1973. godina, vl. Muhamed Delić

Portret dječaka Adisa Midžića, ulje na platnu, 60x40cm, sign DLU 79. Halavać, 1979. godina, vl. Mesud Midžić

Portret Reufa Ljubijankića, ulje na platnu, 65x47cm, sign DDU S. Halavać K. 94, 1994. godina, vl. Reuf Ljubijankić

Dženaza, ulje na kaširanom platnu, 39x60 cm, sign DDU S. Halavać K. 1973, 1973. godina, vl. Faruk Borić

Kod KUMA ILIJE, ulje na platnu, 50x80cm, sign DDU kod KUMA ILIJE 73. Halavać, 1973. godina, vl. Ekrem Hajrulahović

Slikar Sulejman Kemo Halavać je rođen 1943. godine u Pokoju Kod Bihaća. Završio je Višu pedagošku akademiju, smjer Likovna umjetnost, u Splitu. Bavio se pedagoškim radom cijeli radni vijek. Bio je član Kluba likovnih radnika Bihać od njegovog osnivanja. Umro je 1995. godine u Bihaću.

Gradska Galerija Bihać

Autori izložbe
Nermin Delić i Adnan Dupanović

Izdavač
Gradska galerija Bihać
www.ggbihac.ba

Za izdavača
Adnan Dupanović

Štampa
Grafičar Bihać

Tiraž
300 primjeraka

Izložba je realizirana ljubaznošću vlasnika slika kojima se ovom prilikom srdačno zahvaljujemo: Centar pošta Bihać, porodice: Borić, Bukarica, Čavkunović, Čeliković, Delić, Hajrulahović, Halavać, Handukić, Havić, Ljubijankić, Marjanović, Mešanović, Midžić, Mušić, Sitnić, Sulejmanović, Tatlić i Zulić.

